

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Πανεπιστήμιο Κύπρου
University of Cyprus

NIREAS

International Water Research Center

Σημαντική χρήση μεθαμφεταμίνης στην Κύπρο, αλλά χαμηλότερα από τον Ευρωπαϊκό μέσο σε άλλες ουσίες, δείχνει Πανευρωπαϊκή Έρευνα Ανάλυσης Λυμάτων

Δημοσιεύονται σήμερα από τον Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ – European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, EMCDDA) τα αποτελέσματα Πανευρωπαϊκής Έρευνας που διεξήχθη την άνοιξη του 2023, σχετικά με την κατανάλωση εξαρτησιογόνων ουσιών σε 24 Ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου.

Η μελέτη αυτή βασίζεται στη χημική ανάλυση των αστικών λυμάτων των πόλεων που συμμετείχαν στην έρευνα, και τα αποτελέσματα για την Κύπρο προκύπτουν από τη συνεργασία του Διεθνούς Ερευνητικού Κέντρου Νερού Νηρέας του Πανεπιστημίου Κύπρου με την Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου

** των Δρ. Μάγδας Ψυχουδάκη, Δρ. Χρίστου Μηνά, κ. Μαρίας Σαββίδου, και Δρ. Δέσπως Φάττα-Κάσινου*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια, η επιδημιολογία λυμάτων έχει καταφέρει να κερδίσει έδαφος στο πεδίο των επιδημιολογικών μελετών, καθώς μπορεί να προσφέρει ιδιαίτερα χρήσιμες πληροφορίες, τόσο για τη χρήση διαφόρων χημικών ουσιών (εξαρτησιογόνες ουσίες, φαρμακευτικές ενώσεις, φυτοφάρμακα κ.ά.), όσο και για την επικράτηση διαφόρων παθογόνων οργανισμών (π.χ. SARS-CoV-2, πολυομυελίτιδα) σε μια περιοχή. Η μεθοδολογία αυτή βασίζεται στη συλλογή δειγμάτων εισερχόμενου λύματος από τους σταθμούς κατεργασίας των αστικών λυμάτων μιας περιοχής, και στην περαιτέρω ανάλυση της σύστασής τους.

Το Ευρωπαϊκό δίκτυο SCORE, από το 2010 συντονίζει ένα συνεχώς αναπτυσσόμενο δίκτυο πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων, που, ακολουθώντας ένα κοινό πρωτόκολλο, συλλέγουν και αναλύουν δείγματα και παρέχουν δεδομένα χρήσης ναρκωτικών ουσιών στις πόλεις που συμμετέχουν. Όπως ανέφερε η Δρ. Δέσπω Φάττα-Κάσινου, Καθηγήτρια του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος και του Διεθνούς Ερευνητικού Κέντρου Νερού NHPEAS του Πανεπιστημίου Κύπρου, ο Νηρέας συμμετέχει από το 2012 στο δίκτυο αυτό, με δεδομένα χρήσης αμφεταμινών, MDMA (ecstasy) και κοκαΐνης (Λευκωσία και Λεμεσό), ενώ τα τελευταία χρόνια, με την πλήρη στήριξη της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, (AAEK) αναλύονται δεδομένα που αφορούν πλέον όλες τις αστικές περιοχές της χώρας (Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, Πάφο και Αγία Νάπα). Επιπλέον, με την οικονομική στήριξη της ΑΑΕΚ, στα εργαστήρια του NHPEA το 2021 αναπτύχθηκε από την ερευνήτρια Δρ. Ψυχουδάκη μεθοδολογία που ελέγχει τα λύματα και για τα επίπεδα οξυκωδόνης, μεφεδρόνης, κεταμίνης και των μεταβολιτών της, καθώς και της ηρωίνης και των μεταβολιτών της.

Η πανευρωπαϊκή έρευνα που δημοσιεύεται σήμερα παρουσιάζει τις τάσεις της κατανάλωσης της αμφεταμίνης, της μεθαμφεταμίνης, του MDMA, της κοκαΐνης, της κεταμίνης και της κάνναβης, με τα ευρήματα να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Αμφεταμίνη

Σχετικά χαμηλή βρέθηκε η χρήση της αμφεταμίνης στις περισσότερες χώρες της νότιας Ευρώπης, ενώ υψηλότερα επίπεδα χρήσης κατέγραψε το EMCDDA σε πόλεις της βόρειας και βορειοανατολικής Ευρώπης (Σουηδία, Βέλγιο, Γερμανία, Ολλανδία). Στη χώρα μας η αμφεταμίνη φάνηκε για ακόμα μία χρονιά να έχει χαμηλή κατανάλωση σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, παρουσιάζοντας όμως μια μικρή αυξητική τάση.

Μεθαμφεταμίνη

Παραδοσιακά στην Ευρώπη η χρήση μεθαμφεταμίνης περιοριζόταν κυρίως στην Τσεχία και τη Σλοβακία, πλέον όμως σημαντική χρήση της διαφαίνεται ότι υπάρχει και στο Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ισπανία, σε κάποιες χώρες του βορρά, αλλά και στην Κύπρο, όπως τονίζει το EMCDDA στην ανακοίνωσή του. Παρόλα αυτά, η έρευνα καταδεικνύει ότι η αυξητική τάση που είχε παρατηρηθεί στη χρήση της μεθαμφεταμίνης στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια δε συνεχίζεται φέτος, με τις περισσότερες περιοχές να εμφανίζουν μικρή μείωση στην κατανάλωση μεθαμφεταμίνης, ενώ στην Πάφο και την Αγία Νάπα παρατηρούνται παρόμοια επίπεδα με την προηγούμενη χρονιά.

Κοκαΐνη

Η έρευνα δείχνει σχετικά χαμηλά επίπεδα χρήσης κοκαΐνης στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης. Η τριάδα Βέλγιο, Ολλανδία Ισπανία για ακόμα μία χρονιά κατέχουν τα ηνία στην κατανάλωση της ουσίας αυτής, καθώς σε πόλεις των χωρών αυτών μετρήθηκαν και πάλι οι υψηλότερες συγκεντρώσεις. Στην Κύπρο, μικρή αύξηση βρέθηκε στη Λεμεσό και την Αγία Νάπα, με τη χρήση της κοκαΐνης να κυμαίνεται στα περσινά επίπεδα στις υπόλοιπες πόλεις της χώρας, και σχετικά χαμηλά σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο. Το EMCDDA τονίζει επίσης την μικρή μεν, αυξητική όμως τάση που εμφανίζεται στη χρήση της ουσίας πανευρωπαϊκά.

MDMA

Μεγαλύτερη χρήση του MDMA φαίνεται να γίνεται στις πόλεις της κεντρικής Ευρώπης (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία) αλλά και στην Ισπανία. Στην Κύπρο τα επίπεδα κατανάλωσης MDMA είναι χαμηλά, αυξημένη όμως βρέθηκε η χρήση του στις περισσότερες πόλεις της Κύπρου (εκτός της Λεμεσού και της Λάρνακας) σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Κάνναβη

Η χρήση της κάνναβης παρουσιάζει μικτές τάσεις στη φετινή έρευνα, με τις μισές περίπου πόλεις που συμμετείχαν να εμφανίζουν αύξηση στη χρήση της, και σταθερή ή πτωτική τάση στις υπόλοιπες. Μεγαλύτερη χρήση καταγράφεται στην Τσεχία, την Ισπανία, την Ολλανδία και τη Σλοβενία. Στην Κύπρο αν και διαδεδομένη, η χρήση της κάνναβης βρίσκεται αρκετά χαμηλά σε σχέση με το ευρωπαϊκό μέσο.

Κεταμίνη

Η χρήση της κεταμίνης παρακολουθείται στην Ευρώπη εδώ και δύο χρόνια. Τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας δείχνουν ότι η χρήση της ουσίας αυτής είναι αρκετά περιορισμένη στην ευρωπαϊκή ήπειρο, με τη μεγαλύτερη κατανάλωση να εμφανίζεται στο Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ολλανδία και την Ισπανία, ενώ σε πολύ χαμηλά επίπεδα βρέθηκε και στην Κύπρο.

Ο Πρόεδρος της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου Δρ. Χρίστος Μηνά, τονίζει τη σημασία της έρευνας ανάλυσης αστικών λυμάτων ως κρίσιμου εργαλείου για την ΑΑΕΚ. Αυτή η προσέγγιση, ενσωματώνοντας διεθνείς επιστημονικές πρακτικές και θεωρητικά μοντέλα, επιτρέπει μια πιο λεπτομερή κατανόηση των τάσεων στη χρήση ουσιών σε διάφορες περιοχές και χώρες. Μέσω της ανάλυσης των λυμάτων, είναι δυνατή η αποκάλυψη των προτιμήσεων κατανάλωσης ουσιών ανά περιοχή, καθώς και η παρακολούθηση της εξέλιξης των τάσεων χρήσης ουσιών στον χρόνο. Αυτό παρέχει μια στέρεη βάση για την ανάπτυξη και εφαρμογή στοχευμένων πολιτικών και παρεμβάσεων.

Όλα τα αποτελέσματα της έρευνας του SCORE παρουσιάζονται στον σύνδεσμο:

[Wastewater analysis and drugs — a European multi-city study: 2024 update | www.emcdda.europa.eu](http://www.emcdda.europa.eu)

Δρ. Μάγδα Ψυχουδάκη

Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια
Διεθνές Ερευνητικό Κέντρο Νερού ΝΗΡΕΑΣ
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Μαρία Σαββίδου

Λειτουργός Τμήματος Παρακολούθησης
Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου

Δρ. Δέσπω Φάττα-Κάσινου

Καθηγήτρια Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και
Μηχανικών Περιβάλλοντος
Διεθνές Ερευνητικό Κέντρο Νερού ΝΗΡΕΑΣ
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Δρ. Χρίστος Μηνά

Πρόεδρος
Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου